

A Comparison of the Attitudes of English Language Teachers towards the Identity-Cultural Issues in English Language Textbooks of the 7th Grade (former system) and the 1st Grade (Newly Authored)

Seyyed Behnam Alavi Moghaddam*

Associate professor of Linguistics, Organization for Educational Research and Planning, Tehran, Iran

Abstract

From the perspective of the sociology of language, identity-cultural issue is one of the most important issues that can be raised through textbooks, including English language textbooks. Due to the importance of the topic, the researcher decided to measure the presence of this topic through the English language teachers' points of view in the newly authored English language book and to compare it with the previous book as well as making a list of the most important strengths and weaknesses of the new book. The statistical population of this research includes all the teachers working in education across the country. In this descriptive and analytical research, the sampling

*Corresponding Author: behnamalavim@gmail.com

How to Cite: Iranpour, F., Mohammadi, R., & Bazoubandi, H. (2024). A Linguistics Analysis of Surah al-Muzammil: A Functional Perspective. *Language Science*, 11 (20), 179-210. doi: [10.22054/lj.2024.78786.1625](https://doi.org/10.22054/lj.2024.78786.1625).

method is a multi-stage (geographical) cluster method. To select a sample of teachers from all the provinces of Iran, five provinces were considered based on the geographical region, and in the next step, 40 teachers were randomly selected from each province. The research showed that 74% of the teachers strongly believe in the need to pay attention to the cultural and identity elements in the newly authored book and only 3% of the teachers gave a low or very low answer. 69% of the teachers said that the success of the new book in introducing the identity and cultural elements has been highly evaluated. In addition, 55% of the teachers evaluated the success of the textbook of the former system to a very low extent, and this indicates that the former book paid less attention to the cultural issues of identity than the newly authored books.

Keywords: English language teachers, identity-cultural issues, the 7th grade textbook, the first guide textbook.

1. Introduction

From the perspective of the sociology of language, the identity-cultural issue is one of the most important issues that can be raised through textbooks, including English language textbooks. Due to the importance of the topic, the researcher decided to measure the presence of this topic through the English language teachers' points of view in the newly authored English language book and to compare it with the previous book as well as making a list of the most important strengths and weaknesses of the new book in the field under study.

Research Questions

1. To what extent have identity-cultural issues been paid attention to in previous English textbooks?
2. To what extent have cultural and local issues been paid attention to in the newly written English textbook?

3. What are the most important points and weaknesses of the newly written English textbook?

2. Literature Review

Lotfabadi and Nowrozi (2013) point to the historical roots, common land, defense of the land and cultural traditions in presenting the components of national identity. In introducing other symbols of national identity, Shekhavandi (2010) and Mirmohammadi (2013), refer to symbols such as the flag, national anthem, official calendar, national celebrations, historical and geographical places, as well as national celebrities and society elites. According to another definition, national identity is a topic that has great historical and sociological importance. Its historical importance is due to the fact that, firstly, this phenomenon has been formed in society over time and has been affected by historical events and changes. Secondly, any identity that can be seen today in society and among social groups is derived from the historical currents of different eras. From a sociological point of view, national identity is important in the sense that it is considered as one of the important factors of social cohesion and national unity in every society. The stronger and more coherent a nation is, the more successful it will be in consolidating the foundations of solidarity and social harmony (Zahed 2011).

3. Methodology

Based on its purpose, the present research method is of applied type and according to the method of data collection, it is of descriptive type. Descriptive research includes a set of methods whose purpose is to describe the conditions or phenomena under investigation and can be used only to know more about the existing conditions or to help the decision-making process.

The statistical population of the current research is all teachers and heads of educational groups of English language course working in educational organizations of all provinces of the country. The sample

population includes 200 teachers and heads of educational groups who were selected by multi-stage (geographical) cluster sampling method. In order to select a sample of teachers and heads of educational groups from some provinces of Iran (North: Azarbaijan province; South: Hormozgan province; West: Lorestan Province; East: Khorasan Razavi Province and Center: Tehran Province), 40 teachers and heads of educational groups were randomly selected in a purposeful way. In the current research, descriptive statistics (frequency, percentage, etc.) were used to analyze the data, and the data obtained from the questionnaire were analyzed in two qualitative and quantitative ways. Two methods of face validity and content validity were used to determine the validity of questionnaires. In order to determine face validity, 5 experts were asked about the logical connection between the questions of the questionnaires and the topic and objectives of the research and the considered variables, as well as the clarity of expressions (using simple and understandable words), the use of common language (avoiding the use of technical and specialized words), compliance with grammar, use of appropriate words, importance of questions, placement of questions in their proper place, response time, etc.

After collecting opinions, necessary changes were made in the questionnaire. In order to determine the reliability of the tool, first, 8 teachers of the seventh grade were selected to answer the questionnaires. This group answered the questions of the questionnaire two more times, one month apart. In the next step, reliability was calculated using Cronbach's alpha test and its reliability was confirmed.

4. Conclusion

The issue of identity and paying attention to national identity has been reflected and emphasized in the macro-scientific-cultural documents of the country. In the principles governing the content of the curriculum in the curriculum document, it is stated that the curriculum

and training programs should focus on the strengthening and stability of the national identity with an emphasis on the deepening of Islamic beliefs and values, the culture and civilization of Islam and Iran, the Persian language and literature, and the values of the revolution. Also, in the scope of the national curriculum document, it is stated that teaching foreign languages should go beyond the narrow circle of theories, approaches and methods compiled in the world and should become a bed for strengthening national culture and self-beliefs and values.

One of the concerns of the authors of the book Prospect 1 was the realization of these goals in the textbook. Therefore, the current research was carried out with the aim of assessing the newly authored book in order to evaluate the weight of its identity-cultural components compared to previous books.

In response to the first question, it was shown that 74% of the teachers strongly believed in the existence of cultural and identity elements in the newly written book Prospect 1, and only 3% of the teachers gave a low or very low answer. 23% of the teachers had an intermediate opinion while 69% of the teachers evaluated the success of the newly written book in introducing and dealing with identity and cultural elements as very high and only 3% considered it low. 28% have presented an intermediate theory by choosing the middle option. Also, regarding the workbook of the same collection, 60% of the teachers rated its success in dealing with the examined components as high and very high, while 9% rated its success as low and very low. In response to the second question, 55% of the teachers evaluated the success of the first book of the former guidebook in this field as very little. This issue shows that the former books paid less attention to identity-cultural issues than the newly authored books.

Finally, as is observed, the respected teachers have pointed to the success of the student book and Prospect 1 workbook in introducing and dealing with identity and cultural elements. Furthermore, a significant percentage, which constitutes more than half of the sample community (55%), evaluated the success of the first book of the

former guide in introducing and dealing with identity and cultural elements to a very low level.

In response to the third question, the most important strengths of the newly written book are sufficient attention to celebrities and scientific and cultural figures, different regions of Iran, historical works, etc., and the most important weaknesses are exaggeration in dealing with local issues, not paying attention to the components of locality and ethnicity, and limited attention to the cultural elements of different countries. In general, the results of the current research show that the previous books paid less attention to the identity-cultural issues than the newly written books, and the newly written book Prospect 1 is in a much better position in this regard.

تحلیل مقایسه نگرش دبیران زبان به مسائل هویتی - فرهنگی در کتاب‌های زبان انگلیسی پایه‌های هفتم و اول راهنمایی پیشین

سید بهنام علوی مقدم * دانشیار زبان‌شناسی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، تهران، ایران

چکیده

از منظر جامعه‌شناسی زبان، مسائل هویتی - فرهنگی به‌عنوان آن روی سکه زبان، یکی از مهم‌ترین مسائلی هستند که می‌توانند از طریق کتاب‌های درسی، از جمله کتب زبان انگلیسی مطرح شوند. باتوجه به اهمیت موضوع، پژوهشگر بر آن شد تا میزان حضور این مهم را از منظر دبیران زبان در کتاب زبان انگلیسی تازه تألیف وزارت آموزش و پرورش بسنجد و با مقایسه آن با کتاب‌های پیشین، مهم‌ترین نقاط قوت و ضعف کتاب‌های جدید را برشمرد. جامعه آماری پژوهش حاضر تمامی دبیران شاغل در آموزش و پرورش سراسر کشور است. در این پژوهش توصیفی - تحلیلی، روش نمونه‌گیری به شیوه خوشه‌ای چندمرحله‌ای (جغرافیایی) است. برای انتخاب نمونه معلمان از کل استان‌های ایران، پنج استان بر اساس منطقه جغرافیایی، در نظر گرفته شده و سپس، از هر استان ۴۰ دبیر به صورت تصادفی انتخاب گردیده است. پژوهش نشان داد ۷۴ درصد دبیران به ضرورت توجه به عناصر فرهنگی و هویتی در کتاب تازه تألیف Prospect 1 در حد بسیار زیاد و زیاد معتقدند و تنها ۳ درصد دبیران، پاسخ کم و بسیار کم ارائه داده‌اند. ۶۹ درصد از دبیران، موفقیت کتاب تازه تألیف در معرفی و پرداختن به عناصر هویتی و فرهنگی را زیاد و بسیار زیاد ارزیابی کرده‌اند. همچنین، ۵۵ درصد از دبیران، موفقیت کتاب اول راهنمایی سابق را در این زمینه در حد بسیار کم و کم ارزیابی می‌کنند و این مسئله نشان‌دهنده این مطلب است که کتاب‌های سابق نسبت به کتاب‌های تازه تألیف به مسائل فرهنگی هویتی، توجه کمتری داشته‌اند. نتایج این پژوهش می‌تواند برای برنامه‌ریزان، مؤلفان و دبیران زبان راهگشا باشد.

کلیدواژه‌ها: دبیران زبان انگلیسی، مسائل هویتی - فرهنگی، کتاب پایه هفتم، کتاب اول راهنمایی.

۱. مقدمه

در عصر حاضر، توجه بسیاری به گسترش و کارکرد زبان انگلیسی و تأثیرگذاری آن بر نظام‌های زبانی، فرهنگی، آموزشی، سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌های زبانی معطوف شده است. علاوه بر این، علل، عوامل و ابزار این گسترش از جمله موضوعاتی است که در سه دهه اخیر و به‌طور خاص، در دهه اخیر به یکی از مهم‌ترین موضوعات در حوزه زبان‌شناسی کاربردی مبدل شده و به مباحث، نقدها و نظریه‌هایی پردامنه و تأمل‌برانگیز انجامیده است. از جمله این موارد، می‌توان به رویکردهای انتقادی در این حوزه اشاره کرد. زبان‌شناس برجسته بریتانیایی فیلیپسون^۱ با انتشار کتاب «امپریالیسم زبانی»^۲ در سال ۱۹۹۲، شمار قابل توجهی از باورها و اصول رایج در گفتمان غالب بر زبان‌شناسی کاربردی را به چالش کشانید.

در حال حاضر، سه نظریه غالب در زمینه القای فرهنگ از طریق آموزش زبان مطرح است. نخست، دیدگاه مثبت که معتقد است جوامع مختلف و خرده‌فرهنگ‌ها^۳ از طریق آموزش زبان انگلیسی به حفظ هویت ملی و بومی خود می‌پردازند و فرهنگ خود را تثبیت و معرفی می‌نمایند. دوم، دیدگاه خنثی که معتقد است آموزش زبان انگلیسی فاقد هرگونه بار ایدئولوژیک است. دیدگاه سوم، دیدگاهی منفی که تحت تأثیر آرای فیلیپسون و همفکرانش، معتقد است به تأثیر منفی احتمالی آموزش زبان انگلیسی در صورت نبود توجه کافی به مسائل فرهنگی. جهانی‌شدن^۴ به‌مثابه فراگیرشدن، نوعی گفتمان غالب است که جنبه‌هایی پویا از همبستگی^۵ها و همگنی^۶های فرهنگی، اجتماعی، ذهنی و باورشناختی را دربردارد و ارتباطی مستقیم و البته، متقابل با زبان دارد. به‌بیانی روشن‌تر، همانگونه که فراگیرشدن یک زبان متعلق به گفتمان غالب، به گسترش روند جهانی‌شدن در چارچوب خواسته‌ها و علایق صاحبان آن گفتمان ارتباط دارد، جهانی‌شدن نیز، به‌نوبه خود با گسترش زبان متعلق به گفتمان غالب همراه است و این همان پدیده‌ای است که امروزه به‌طور خاص

-
1. Phillipson, R.
 2. linguistic imperialism
 3. subculture
 4. globalization
 - 5 correlation
 6. homogeneity

در خصوص زبان انگلیسی کاملاً مشهود می‌نماید؛ زبانی که در اغلب کشورهای جهان و در نظام ارزش‌دهی جهانیان با دیگر زبان‌ها قابل‌مقایسه نیست.

در این‌بین، کتاب‌های درسی به دلیل توزیع گسترده و تأثیرگذاری در سطح ملی، اهمیت شایان توجهی پیدا کرده‌اند؛ از این‌رو، بررسی عناصر و مؤلفه‌های هویتی در کتاب‌های درسی زبان انگلیسی (به‌عنوان تنها مرجع احتمالی طیف وسیعی از دانش‌آموزان کشور با زبان‌های بیگانه) اهمیت و ضرورت دارد. اساساً، گسترش یک زبان غالب در هر گستره‌ای به‌طور عام با پیامدهایی مهم در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و آموزشی همراه است که نمونه بارز آن را می‌توان در خصوص موضوع مهم، پدیده و جنجال‌برانگیز تأثیر زبان انگلیسی بر جامعه جهانی مشاهده نمود. به دلیل اهمیت و تأثیرگذاری چنین پدیده‌ای است که در حال حاضر شاهد نظریه‌پردازی‌ها، نقدها، پژوهش‌ها و مباحثی جدی پیرامون این موضوع در رویکردها و حوزه‌هایی انتقادی همچون زبان‌شناسی کاربردی انتقادی، تحلیل گفتمان انتقادی^۱، آموزش انتقادی^۲ و جامعه‌شناسی زبان انتقادی^۳ هستیم.

نگرش دبیران و معلمان نسبت به کتابی که تدریس می‌کنند یکی از عوامل موفقیت یا عدم موفقیت آنها در روند تدریس است. در مورد کتاب‌های زبان انگلیسی که به‌صورت بالقوه دربردارنده یا القاکننده مسائل فرهنگی و هویتی هستند، نگرش معلمان اهمیت بسزایی می‌یابد. با تغییر رویکرد آموزش زبان انگلیسی در نظام آموزش رسمی کشور از رویکرد سنتی به رویکرد ارتباطی فعال و خودباورانه (که در برنامه درسی ملی به آن تأکید شده است) و نیز فرایند تألیف کتاب زبان انگلیسی پایه هفتم، اکنون می‌توان این پرسش را مطرح نمود که کتاب تازه تألیف نسبت به کتاب قبلی که حدود سه دهه در حال تدریس بود از منظر فرهنگی چه تفاوت‌هایی دارد و آیا این تغییر رویکرد به حد کافی به مسائل فرهنگی و هویتی توجه داشته است. کتاب پایه هفتم و نیز، کتاب اول راهنمایی سابق کتاب‌هایی هستند که در اولین سال آموزش رسمی زبان تدریس می‌شوند و از نظر آموزشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند.

-
1. critical discourse analysis
 2. critical teaching
 3. critical sociolinguistics

عَلت انتخاب این دو کتاب به این علت است که این مقطع آموزشی اولین مواجهه دانش‌آموزان با درس زبان‌های خارجی در نظام رسمی آموزش کشور است. فراتحلیل^۱ پژوهش‌های انجام‌شده در مورد کتاب‌های زبان قبلی نشان‌دهنده این موضوع است که بسیاری از پژوهشگران به ضعف مسائل فرهنگی و هویت اسلامی ایرانی در کتاب‌های قبلی اشاره نموده‌اند و این موضوع می‌تواند در کتاب جدید هم بررسی شود و راهکارهایی برای تقویت و تثبیت این عناصر و مؤلفه‌های فرهنگی - ملی ارائه گردد. هدف کلی پژوهش حاضر بررسی نگرش دبیران نسبت به مسائل هویتی - فرهنگی در کتاب تازه تألیف پایه هفتم در مقایسه با کتاب اول راهنمایی سابق است. اهداف جزئی این پژوهش عبارت‌اند از: بررسی نگرش دبیران زبان انگلیسی نسبت به مسائل هویتی - فرهنگی کتاب تازه تألیف زبان انگلیسی پایه هفتم، بررسی نگرش دبیران زبان انگلیسی نسبت به مسائل هویتی - فرهنگی کتاب اول راهنمایی سابق و بررسی مهم‌ترین نقاط قوت و ضعف کتاب جدید در زمینه مسائل هویتی و فرهنگی. امید است نتایج این مقاله بتواند در تصمیم‌گیری‌های دست‌اندرکاران و متولیان امر آموزش زبان تأثیرگذار باشد.

۲. پیشینه پژوهش

هویت انواع و سطوح مختلفی دارد، اما در یک طبقه‌بندی کلی، می‌توان دو نوع هویت را از یکدیگر متمایز کرد: هویت فردی^۲ و هویت جمعی^۳. هویت فردی به آن چیزی اشاره دارد که فرد را به واسطه ویژگی‌ها و خصوصیات منحصر به فرد وی شناسایی می‌کند و در عین حال از دیگران متمایز می‌سازد. از سوی دیگر، هویت جمعی عبارت است از تعلق خاطر تعداد کثیری از افراد به امور مشترک با عنوانی خاص. چنین تعلق موجب احساس همبستگی و شکل‌گیری یک واحد جمعی می‌شود که با عنوان ما از ما‌های دیگر جدا می‌گردد (توسلی و قاسمی، ۱۳۸۳).

1. metanalysis
2. individual identity
3. community identity

صاحب نظران در زمینه هویت، نظریه‌های مختلفی را مطرح ساخته‌اند. به باور قیصری (۱۳۸۳)، نظریه‌های جوهرگرایی^۱ و ساختگرایی^۲ از جمله این موارد به شمار می‌روند. در نظریه جوهرگرایی این باور وجود دارد که هویت‌ها چه فردی و چه جمعی و عناصر و مؤلفه‌های سازنده آنها، اموری طبیعی بوده و تحت تأثیر شرایط زمانی و مکانی کمتر دچار تغییر می‌شوند. در واقع، این دیدگاه بر ثبات هویت‌ها تأکید دارد. از سوی دیگر، معتقدان به نظریه ساختگرا، هویت‌ها و عناصر سازنده آنها را متأثر از محیط پیرامون افراد می‌دانند. بنا بر این نظریه، هویت امری ذاتی نبوده، پس می‌تواند با توجه به تغییرات محیطی و شدت و ضعف این تغییرات، دچار دگرگونی و تغییر شود. بر این اساس، هویت امری تغییرناپذیر نیست. به علاوه، نظریه‌های جدید از جمله رهیافت‌های گفتمانی^۳، پسا ساختگرایی^۴ و پسامدرنیسم^۵ نقش هرگونه عامل طبیعی و ذاتی را در شکل‌گیری هویت انکار کرده و هویت را امری اکتسابی تلقی می‌نمایند (علوی مقدم و داورپناه، ۱۳۹۳). در این بین، هویت ملی به عنوان مهم‌ترین بعد هویت جمعی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. به علاوه، با توجه به پژوهش انجام شده توسط قربانی (۱۳۸۳)، هویت ملی مجموعه‌ای از گرایش‌ها و نگرش‌های مثبت به عوامل، عناصر و الگوهای هویت‌بخش و یکپارچه‌کننده در سطح کشور است و عناصر سازنده گوناگونی چون ارزش‌های ملی، دینی، فرهنگی، اجتماعی، جغرافیایی، سیاسی و زبانی را دربرمی‌گیرد.

هویت ملی پدیده‌ای نسبتاً جدید و چندبعدی است که بر مبنای مؤلفه‌هایی همچون فرهنگ، اجتماع، سیاست، تاریخ، زبان و... استوار است. در واقع، هویت ملی با ایجاد همبستگی میان افراد یک جامعه، آنها را از جوامع دیگر جدا می‌سازد. در ایران با توجه به مسئله تکثیر هویتی نامنسجم، کوچک و نیز موزاییکی بودن هویت‌ها و نبود تعامل بین آنها،

-
1. essentialism
 2. constructivism
 3. discorsal
 4. post-constructionalism
 5. post-modernism

با بحران هویت مخصوصاً در بعد سیاسی روبه‌رو هستیم؛ بنابراین، هویت‌های جمعی در ایران هنوز نتوانسته‌اند در قالب هویتی عام و فراگیر در سطح جامعه (هویت ملی) انسجام پیدا کنند (عبداللّهی، ۱۳۸۹).

همچنین، بنابر پژوهش انجام‌شده توسط حاجیانی (۱۳۷۹)، موضوع هویت ملی و ضرورت پاسداشت آن به‌طور مکرر در اسناد رسمی و مصوبات قانونی (در شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای فرهنگ عمومی، مصوبات مجلس شورای اسلامی، مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام، سند چشم‌انداز بیست ساله و برنامه‌های پنج‌ساله اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی) مطرح شده و مورد توجه قرار گرفته است. از این رو، توجه به موارد ذکر شده و به‌ویژه نقشه جامع علمی کشور سبب شد تا پس از دو دهه، از سال ۱۳۹۲ شاهد تغییر و تحولی بنیادین در کتاب‌های درسی در نظام آموزش و پرورش باشیم (داوری و همکاران، ۱۳۹۷).

هویت ملی، در دوره بعد از انقلاب اسلامی، نقش مهمی در سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌های کلان فرهنگی - سیاسی کشور داشته و در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (اصول ۱۵، ۱۶، ۱۸ و ۴۱) و نیز، رفتارهای سیاسی داخلی و خارجی و برنامه‌ها و اقدامات جاری بر آن بسیار تأکید شده است (حاجیانی، ۱۳۷۹). همچنین، حاجیانی (۱۳۷۹) عقیده دارد که ابعاد و عناصر هویت‌بخش در هر جامعه‌ای متفاوت از سایر جوامع هستند و برحسب شرایط و مقتضیات خاص مشخص می‌شوند. لذا، از دید ایشان مهم‌ترین ابعاد هویت ملی ایرانیان بر اساس شرایط ویژه کشور و به‌گونه‌ای که دربرگیرنده تمام وجوه آن باشد و امکان ارزیابی و سنجش جامعه را در این خصوص فراهم آورد، شامل ابعاد اجتماعی، تاریخی، جغرافیایی، سیاسی، دینی، فرهنگی یا میراث فرهنگی و بعد زبانی و ادبی است.

لطف‌آبادی و نوروزی (۱۳۸۳) نیز، در ارائه مؤلفه‌های هویت ملی به ریشه‌های تاریخی، سرزمین مشترک، دفاع از سرزمین و سنت‌های فرهنگی اشاره می‌کنند. در معرفی دیگر نمادهای هویت ملی، شیخاوندی (۱۳۸۰) و میرمحمدی (۱۳۸۳)، به نمادهایی چون پرچم، سرود ملی، تقویم رسمی، جشن‌های ملی، اماکن تاریخی و جغرافیایی و نیز، مشاهیر ملی و نخبگان جامعه اشاره می‌کنند.

بنابر تعریفی دیگر، هویت ملی مبحثی است که از اهمیت تاریخی و جامعه‌شناختی فراوانی برخوردار است. اهمیت تاریخی آن به این جهت است که اولاً، این پدیده در گذر زمان در جامعه شکل گرفته و از رویدادها و تغییر و تحولات تاریخی تأثیر پذیرفته است. ثانیاً، هر هویتی که امروزه در جامعه و در میان گروه‌های اجتماعی مشاهده می‌گردد، برگرفته از جریان‌های تاریخی ادوار مختلف است. از نظر جامعه‌شناختی، هویت ملی از این لحاظ اهمیت دارد که یکی از عوامل مهم انسجام اجتماعی و وفاق ملی در هر جامعه تلقی می‌شود. هر اندازه یک ملت از هویت محکم‌تر و منسجم‌تری برخوردار باشد، به همان اندازه در تحکیم پایه‌های همبستگی و وفاق اجتماعی موفق‌تر خواهد بود (زاهد، ۱۳۸۴).

بایرام^۱ (۲۰۰۶) در پژوهشی با عنوان «زبان‌ها و هویت‌ها» به این نکته می‌پردازد که زبان ملی هر کشور نماد هویت مردم آن کشور است. اگر در یک کشور تنها یک زبان وجود داشته باشد، آن زبان نشانگر هویت مشترک آن ملت است. باوجوداین، در کشورهایی مانند سوئیس، برخی کشورهای آفریقایی، آلمان و... مردم به چندین زبان صحبت می‌کنند و این زبان‌ها در برنامه‌های درسی مدارس نیز گنجانده شده و آموزش داده می‌شوند. در این جا است که کودک مجبور می‌شود به زبانی غیر از زبانی که در خانه با او صحبت می‌شود، به یادگیری علوم بپردازد. در این صورت، گاهی کودک هویت ملی خود را فراموش می‌کند یا نادیده می‌گیرد تا خود را با فرهنگ و فضای زبانی جدید منطبق سازد. درواقع، بنابر عقیده گری من - سیمپسون^۲ (۲۰۱۷)، هویت احساس و درک «خود» است و می‌تواند دستخوش تغییر شود. به‌علاوه، بنابر نظر میوتک^۳ (۲۰۱۷)، زبان محدودیت و قیدهایی فرهنگی برای کاربرانانش ایجاد می‌کند. به‌بیان دیگر، فراگیری هر زبان، تلفیقی از اکتساب طرز تفکرها و سبک‌ها و هنجارهای رفتاری و راه‌های بروز احساسات است. در نتیجه، روند طبیعی اکتساب زبان دوم، همانند زبان اول، بیشتر از فراگیری قوانین زبان‌شناختی، نیازمند دربرداشتن فرهنگ آن زبان است. ازاین‌رو، در سال‌های اخیر تحقیقات متعددی در این زمینه و درمورد کتاب‌های درسی متفاوت انجام گردیده است.

1. Byram, M.

2. Greyman-Simpson, N.

3. Kmiotek, L.

در این مبحث، می‌توان به مقاله‌ای اشاره کرد که در آن منصوری و فریدونی (۱۳۸۸) به تبلور هویت ملی در کتاب‌های درسی ابتدایی پرداخته‌اند. نویسندگان ضمن مهم برشمردن توجه به مقوله هویت در دوره دبستان، به روش تحلیل محتوا، به بررسی واژه‌ها، تصاویر، اشعار و داستان‌های کتاب‌های دوره ابتدایی پرداخته‌اند و نتیجه‌گیری کرده‌اند که تنها هفت درصد کل محتوای کتاب‌ها به مقوله هویت ملی ارتباط داشته است.

در حوزه زبان‌های خارجی، پژوهش علوی مقدم و داورپناه (۱۳۹۳) شایان توجه است. نویسندگان در این پژوهش به تحلیل محتوای هویت ملی در کتاب‌های آموزش زبان فرانسه در دوره‌های راهنمایی، دبیرستان و پیش‌دانشگاهی نظام آموزش و پرورش ایران پرداخته‌اند. در این راستا و با عنایت به اهمیت حضور مؤلفه‌های هویت ملی در کتاب‌های درسی، می‌توان به پژوهش جدیدی محمدآبادی (۱۳۹۴) استناد کرد که از نمادهای هویت ملی، به جغرافیا و مکان‌های طبیعی و ملی، مشاهیر ایرانی و فرهنگ، دین، پرچم، سرود ملی، تقویم رسمی، ادبیات ملی، هنر ایرانی، اساطیر ایرانی و اماکن تاریخی اشاره کرده است. این نمادها می‌توانند در عرصه کتاب‌های درسی، باز نمود محتوایی و تصویری داشته باشند. همچنین، امیری و همکاران (۱۳۹۵) به بررسی نگرش زبان‌آموزان ایرانی نسبت به زبان و فرهنگ انگلیسی و نیز هویت ملی خود زبان‌آموز پرداختند و به این نتیجه رسیدند که با افزایش سن، زبان‌آموزان نگرشی متفاوت به فرهنگ انگلیسی و نیز هویت ملی خود نشان می‌دهند. این امر نشانگر این است که باید توجه ویژه‌ای به بحث هویت ملی در کتاب‌های درسی و نیز تدریس زبان انگلیسی اختصاص داد تا از مواردی چون بی‌علاقگی نسبت به هویت ملی و یا گرایش نامتعارف به فرهنگ غربی جلوگیری به عمل آید.

به‌علاوه، داوری و همکاران (۱۳۹۷) در مقاله‌ای به بررسی نمودهای هویت ملی در کتاب‌های تازه تألیف زبان انگلیسی پرداختند. یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که توجه به مقوله هویت ملی، به‌عنوان یکی از شاخص‌ترین انواع هویت، به‌طور کلی در کتاب‌های جدید جایگاهی ویژه یافته است.

بررسی پیشینه‌های موجود نشانگر آن است که تاکنون پژوهش‌های درخوری در زمینه مسائل هویتی - فرهنگی صورت نگرفته است. این مقاله بر آن است تا از منظر دبیران، میزان

حضور عناصر هویتی - فرهنگی را در کتاب زبان انگلیسی تازه تألیف پایه هفتم و کتاب زبان پایه هفتم نظام قدیم (اول راهنمایی سابق) بررسی نماید.

۳. روش پژوهش

روش پژوهش حاضر بر اساس هدف آن، از نوع کاربردی و برحسب نحوه گردآوری داده‌ها از نوع توصیفی است. تحقیق توصیفی شامل مجموعه روش‌هایی است که هدف آنها توصیف کردن شرایط یا پدیده‌های مورد بررسی است و می‌تواند صرفاً برای شناخت بیشتر شرایط موجود یا یاری دادن به فرایند تصمیم‌گیری به کار رود.

جامعه آماری پژوهش حاضر تمامی معلمان و سرگروه‌های آموزشی درس زبان انگلیسی شاغل در سازمان‌های آموزش و پرورش تمامی استان‌ها است. جامعه نمونه نیز، ۲۰۰ نفر معلم و سرگروه آموزشی است که با روش نمونه‌گیری به شیوه خوشه‌ای چندمرحله‌ای (جغرافیایی) انتخاب شده‌اند. به صورت هدفمند برای انتخاب نمونه معلمان و سرگروه‌های آموزشی از برخی از استان‌های ایران (شمال: آذربایجان؛ جنوب: استان هرمزگان؛ غرب: استان لرستان؛ شرق: استان خراسان رضوی و مرکز: استان تهران)، از هر کدام ۴۰ معلم و سرگروه آموزشی به صورت تصادفی انتخاب گردیده‌اند. در پژوهش حاضر، جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (فراوانی، درصد و غیره...) استفاده شده و داده‌های حاصل از پرسش‌نامه به دو روش کیفی و کمی تحلیل می‌شوند. برای تعیین روایی^۱ پرسشنامه‌ها از دو روش روایی صورتی^۲ و روایی محتوایی^۳ استفاده می‌شود. برای تعیین روایی صورتی، از ۵ نفر از متخصصان امر خواسته شد تا در مورد ارتباط منطقی بین پرسش‌های پرسشنامه‌ها و موضوع و اهداف پژوهش و متغیرهای مدنظر و همچنین، وضوح عبارات (استفاده از واژه‌های ساده و قابل فهم)، کاربرد زبان مشترک (پرهیز از به کارگیری واژه‌های فنی و تخصصی)، رعایت دستور زبان، استفاده از کلمات مناسب، اهمیت پرسش‌ها، قرارگیری پرسش‌ها در جای مناسب خود، زمان پاسخ‌دهی و... نظر دهند. پس از جمع‌آوری نظرات، تغییرات لازم در پرسشنامه صورت گرفت.

1. validity
2. face validity
3. content validity

به منظور تعیین پایایی^۱ ابزار، ابتدا ۸ دبیر پایه هفتم انتخاب شدند تا به پرسشنامه‌ها پاسخ دهند. این گروه دوبار دیگر، به فاصله یک ماه به پرسش‌های پرسشنامه پاسخ دادند. در گام بعدی، پایایی با استفاده از آزمون آلفای کرانباخ^۲ محاسبه گردید و پایایی آن نیز تأیید شد.

۴. تجزیه و تحلیل داده‌ها

در انجام پژوهش حاضر، پرسش‌هایی طراحی و در اختیار مخاطبان قرار گرفت. پس از پاسخگویی یک‌به‌یک پاسخ‌ها بررسی و تجزیه و تحلیل شدند. در ابتدا پرسش‌های چند گزینه‌ای و پس از آن پرسش‌های تشریحی قید می‌شوند:

جدول ۱. آمار توصیفی پاسخ‌ها به پرسش «تا چه حد به احتمال انتقال فرهنگ و مصادیق تأثیرگذاری آن از طریق کتاب‌ها و مواد آموزشی زبان انگلیسی اعتقاد دارید؟»

شاخص‌های آماری	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	سفید	جمع
فراوانی	۲۰	۶۶	۳۴	۴۰	۴۰	-	۲۰۰
درصد	۱۰	۳۳	۱۷	۲۰	۲۰	-	۱۰۰

همان‌طور که در جدول (۱) مشاهده می‌شود، ۴۳ درصد دبیران به احتمال انتقال فرهنگ بیگانه و مصادیق تأثیرگذاری آن از طریق کتاب‌ها و مواد آموزشی زبان انگلیسی اعتقاد دارند و ۴۰ درصد نیز به این مسئله اعتقاد کم و یا بسیار کمی دارند.

جدول (۲). آمار توصیفی پاسخ‌ها به پرسش «به نظر شما کتاب‌های آموزشی زبان انگلیسی که توسط ناشران بین‌المللی منتشر می‌گردند تا چه حد قصد انتقال فرهنگ موردنظر کشورهای متبوع ایشان را دارند؟»

شاخص‌های آماری	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	سفید	جمع
فراوانی	۳۸	۷۰	۶۲	۲۰	۸	۲	۲۰۰
درصد	۱۹	۳۵	۳۱	۱۰	۴	۱	۱۰۰

1. reliability
2. Cronbach's Alfa

همان طور که در جدول (۲) نشان داده شده است، ۵۴ درصد دبیران معتقدند که کتاب‌های آموزشی زبان انگلیسی که توسط ناشران بین‌المللی منتشر می‌گردند تا حد بسیار زیاد و زیاد قصد انتقال فرهنگ موردنظر کشورهای متبوع ایشان را دارند و ۱۴ درصد به این امر اعتقاد ندارند.

جدول ۳. آمار توصیفی پاسخ‌ها به پرسش «به چه میزان به ضرورت توجه به عناصر فرهنگی و هویتی بسته آموزشی جدید **Prospect 1** معتقد هستید؟»

شاخص‌های آماری	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	سفید	جمع
فراوانی	۶۸	۸۰	۶۸	۲	۴	-	۲۰۰
درصد	۳۴	۴۰	۳۴	۱	۲	-	۱۰۰

همان طور که در جدول (۳) نشان داده شده است، ۷۴ درصد دبیران به ضرورت توجه به عناصر فرهنگی و هویتی بسته آموزشی جدید **Prospect 1** در حد بسیار زیاد و زیاد معتقدند و تنها ۳ درصد دبیران، به این سؤال پاسخ کم و بسیار کم داده‌اند.

جدول ۴. آمار توصیفی پاسخ‌ها به پرسش «میزان موفقیت کتاب اول راهنمایی سابق در معرفی کردن و پرداختن به عناصر هویتی و فرهنگی را به چه میزان ارزیابی می‌کنید؟»

شاخص‌های آماری	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	سفید	جمع
فراوانی	۱۴	۲۶	۵۰	۶۶	۴۴	-	۲۰۰
درصد	۷	۱۳	۲۵	۳۳	۲۲	-	۱۰۰

همان طور که در جدول (۴) مشهود است، ۵۵ درصد دبیران، موفقیت کتاب اول راهنمایی سابق در معرفی کردن و پرداختن به عناصر هویتی و فرهنگی را در حد بسیار کم و کم ارزیابی می‌کنند و ۲۰ درصد آنان این موفقیت را بسیار زیاد و زیاد ارزیابی نموده‌اند.

جدول ۵. آمار توصیفی پاسخ‌ها به پرسش «میزان موفقیت کتاب دانش‌آموز **Prospect 1** در معرفی کردن و پرداختن به عناصر هویتی و فرهنگی را به چه میزان ارزیابی می‌کنید؟»

شاخص‌های آماری	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	سفید	جمع
فراوانی	۳۲	۱۰۶	۵۴	۶	-	۲	۲۰۰
درصد	۱۶	۵۳	۲۷	۳	-	۱	۱۰۰

همان طور که در جدول (۵) مشهود است، ۶۹ درصد دبیران، موفقیت کتاب دانش آموز Prospect 1 در معرفی کردن و پرداختن به عناصر هویتی و فرهنگی را به میزان بسیار زیاد و زیاد ارزیابی کرده‌اند و فقط ۳ درصد از آنها موفقیت این کتاب را به میزان کم ارزیابی نموده‌اند.

جدول ۶. آمار توصیفی پاسخ‌ها به پرسش «میزان موفقیت کتاب کار Prospect 1 در معرفی کردن و پرداختن به عناصر هویتی و فرهنگی را به چه میزان ارزیابی می‌کنید؟»

شاخص‌های آماری	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	سفید	جمع
فراوانی	۳۴	۸۶	۶۲	۱۶	۲	-	۲۰۰
درصد	۱۷	۴۳	۳۱	۸	۱	-	۱۰۰

همان طور که در جدول (۶) نشان داده شده است، ۶۰ درصد دبیران، موفقیت کتاب کار Prospect 1 در معرفی کردن و پرداختن به عناصر هویتی و فرهنگی را بسیار زیاد و زیاد ارزیابی نموده‌اند و تنها ۹ درصد از دبیران موفقیت کتاب را کم و بسیار کم می‌دانند. در ادامه، به بررسی پرسش‌های تشریحی که از دبیران پرسیده شده بود، پرداخته می‌شود. این پرسش‌ها از این قرارند:

پرسش اول: مهم‌ترین نقاط قوت و ضعف کتاب زبان انگلیسی اول راهنمایی سابق در پرداختن به مؤلفه‌های فرهنگی و هویتی از نظر شما کدام است؟

پاسخ‌ها:

- ✓ اصلاً به این مؤلفه‌ها پرداخته نشده بود (۵۴ مورد).
- ✓ در کتاب گذشته سعی شده بود تا آداب و رسوم، فرهنگ و هویت کشورهای انگلیسی‌زبان به ما تحمیل شود (۲ مورد).
- ✓ توجه به اسامی ایرانی در این کتاب زیاد است (۴ مورد).
- ✓ از نقاط ضعف آن می‌توان به اشاره نکردن به شخصیت‌های فرهنگی و ملی کشور اشاره کرد (۲ مورد).
- ✓ از نظر فرهنگی نقطه قوتی نداشت (۴ مورد).
- ✓ به اقوام ایرانی توجهی نشده بود (۲ مورد).

- ✓ پرداختن به مفاهیم نماز و مسجد و خانواده از نقاط قوت آن بود (۲ مورد).
- ✓ به مؤلفه‌های فرهنگی و هویتی توجه اندکی شده بود و اثری از بیان اسامی شخصیت‌های دینی... دیده نمی‌شد (۲ مورد).
- ✓ در بحث فرهنگی فقط توجه محدودی به مسئله حجاب شده است (۲ مورد).
- ✓ پرداختن به مؤلفه‌های هویتی و فرهنگی خوب بوده است (۲ مورد).
- ✓ استفاده از تصاویر و اسامی ایرانی مناسب است (۴ مورد).
- ✓ در مکالمه می‌توانست بیشتر به مؤلفه‌های فرهنگی بپردازد (۴ مورد).
- ✓ تنها از تصاویر کاملاً کم‌دی برای اشاره به مسائل فرهنگی استفاده شده و از اسامی ایرانی برای اشاره به مسائل فرهنگی استفاده کرده است (۲ مورد).
- ✓ نقاط قوت زیادی مشهود نبود (۲ مورد).
- ✓ از آنجایی که از ابتدای تألیف این کتاب هدف پرداختن به مسائل فرهنگی و قومیتی نبوده، کمتر به این مسائل در کتاب پرداخته شده است (۲ مورد).
- ✓ کتاب پیشین از این نظر نقطه قوتی نداشت (۱ مورد).
- ✓ یکی از اهداف یادگیری زبان دوم، فراگیری و آشنایی با مؤلفه‌های فرهنگی زبان مبدأ است و کتاب پیشین در این زمینه موفق نبوده است (۱ مورد).
- ✓ تأثیر زیادی بر تقویت مسائل بومی و فرهنگی نداشت (۴ مورد).
- ✓ به مسائل فرهنگی تا حدی توجه شده است (۱ مورد).
- ✓ اشاره‌ای به هیچ‌کدام از نمادهای فرهنگی ما که باعث افتخار ما هستند نداشت است (۲ مورد).
- ✓ به تاریخ ایران نپرداخته بود (۲ مورد).
- ✓ عناصر فرهنگی بسیار اندک بود و فقط عناصر مذهبی را در تصاویر می‌توان مشاهده کرد (۲ مورد).
- ✓ استفاده نکردن از تصاویر واقعی و جذاب و به کارنرفتن اسامی بومی در متون دیده مشاهده می‌شود (۲ مورد).

پرسش دوم: آیا در کتاب زبان انگلیسی اول راهنمایی پیشین با مورد یا مواردی در تناقض با رعایت اصول هویتی و فرهنگی برخورد کرده بودید؟
(لطفاً مصداق‌های مشخص را ذکر فرمایید)

✓ اصلاً به این مؤلفه‌ها پرداخته نشده بود (۳ مورد).

✓ خیر (۱۰۴ مورد).

✓ تظاهر فرهنگی بومی است (۲ مورد).

✓ در مواردی مشکلاتی جزئی مشاهده می‌شد که قابل چشم‌پوشی بودند (۴ مورد).

✓ کتابی بود که تأثیر فرهنگی، چه مثبت و چه منفی دربرداشت (۲ مورد).

✓ به مباحث فرهنگی بسیار کم پرداخته شده بود (۲ مورد).

پرسش سوم: مهم‌ترین نقاط قوت و ضعف کتاب دانش‌آموز *Prospect 1* در پرداختن به مؤلفه‌های فرهنگی و هویتی از نظر شما کدام است؟

✓ نقطه‌ضعفی وجود ندارد (۱۰ مورد).

✓ توجه به نام و یاد شهدا و شخصیت‌های ملی از نقاط قوت این کتاب است (۶ مورد).

✓ از نقاط قوت کتاب توجه به حجاب در تصاویر است (۶ مورد).

✓ به فرهنگ و هویت ایرانی بسیار اهمیت داده شده است (۸ مورد).

✓ در این امر خوب عمل کرده، به‌ویژه در زمینه روابط عاطفی و خانوادگی (۲ مورد).

✓ به مؤلفه‌های محلی و منطقه‌ای کمتر توجه شده است (۲ مورد).

✓ توجه کافی به این اختصاص داده شده است (۲ مورد).

✓ توجه به مواردی مثل رعایت ادب و احترام در تصاویر دیده می‌شود (۲ مورد).

✓ نقطه قوت این کتاب این است که به فرهنگ در مکالمه‌ها پرداخته شده است (۲ مورد).

✓ بیشتر از کتاب پیشین به فرهنگ توجه شده است (۲ مورد).

✓ توجه به اسامی فارسی، توجه به افراد شاخص فرهنگی و ملی، بیان عادات و رفتارهای

اجتماعی در این کتاب دیده می‌شود (۱ مورد).

✓ نقاط قوت این کتاب استفاده از تصاویر افراد مهم و شهدا در کتاب کار است (۲ مورد).

- ✓ در این کتاب سعی شده است که فرهنگ بومی به صورت گسترده‌ای معرفی گردد (۱ مورد).
- ✓ مسائل فرهنگی و هویتی در حد نیاز در این کتاب رعایت شده است (۲ مورد).
- ✓ این کتاب بیش از هر مؤلفه دیگری به بحث ترویج فرهنگ ملی و رایج پرداخته و تصاویر مطابق با فرهنگ ملی ارائه شده‌اند (۲ مورد).
- ✓ از مؤلفه‌های فرهنگی و هویتی در حد متعارف استفاده شده است (۵ مورد).
- ✓ مؤلفه‌های فرهنگی و هویتی در تصاویر و اسامی و حتی در مکالمه‌ها کاملاً رعایت شده است (۲ مورد).
- ✓ کتاب بی‌نقصی است، البته به صورت جزئی ایراداتی به آن وارد است (۱ مورد).
- ✓ استفاده از اسامی و تصاویر ایرانی مناسب است (۱ مورد).
- ✓ نسبت به کتاب پیشین بهتر است (۱ مورد).
- ✓ بسیار عالی است، ولی بیش از حد بومی‌سازی شده است (۵ مورد).
- ✓ با استفاده از کلمات و عبارات ایرانی قصد بیان فرهنگ ایران را دارد، ولی زبان یک مقوله بین‌المللی است و لازمه یادگیری زبان خارجی دانستن بسیاری از مسائل فرهنگی گویشوران آن زبان است (۲ مورد).
- ✓ پرداختن به مسائل هویتی و فرهنگی در این کتاب نسبی است (۱ مورد).
- ✓ این کتاب به عناصر فرهنگی کشورهای مختلف پرداخته است (۱ مورد).
- ✓ نقطه قوت آن این است که سعی شده از قشرهای مختلف اجتماع در آن حضور داشته باشند (۱ مورد).
- ✓ مسائل هویتی و فرهنگی در این کتاب کاملاً در نظر گرفته شده است (۱ مورد).
- ✓ ارائه تصاویر از شهدا و شخصیت‌ها مناسب است (۸ مورد).
- ✓ از نقاط ضعف این کتاب این است که تصاویر از کیفیت خوبی برخوردار نیستند (۵ مورد).
- ✓ در بعضی موارد در پرداختن به مؤلفه‌های فرهنگی و هویتی اغراق شده است (۲ مورد).
- ✓ از نقاط قوت این کتاب، انتقال زیاد فرهنگ خودی و تأکید مؤثر بر صورت‌های زبانی مربوطه است (۲ مورد).

- ✓ از نقاط ضعف این کتاب می‌توان به توجه نکردن به فرهنگ مثبت جهانی بین ملت‌های مختلف اشاره کرد (۲ مورد).
 - ✓ کتاب هفتم از نظر پرداختن به عناصر فرهنگ ملی نسبت به کتاب اول راهنمایی سابق دارای نقاط قوت است (۲ مورد).
 - ✓ استفاده از تصاویر جذاب‌تر و کاربرد اسامی بومی در مکالمه‌ها و متون نکته مثبتی است (۲ مورد).
 - ✓ محیط‌های و فضاها قابل لمس برای دانش آموز فراهم شده و دانش آموز با آن آنها آشناست (۱ مورد).
 - ✓ نقطه ضعفی ندارد (۳ مورد).
 - ✓ بیشتر به معرفی اماکن ملی و مذهبی و فرهنگ کشور پرداخته است (۲ مورد).
 - ✓ استفاده از اسامی خاص مشهور و مؤثر در سرنوشت کشور خیلی خوب است (۲ مورد).
 - ✓ از نقاط قوت آن ایجاد خودباوری در دانش آموزان است، ولی بیش از حد نباید بر این مسئله تأکید کرد (۱ مورد).
 - ✓ در تصاویر این کتاب تا حدودی به طیف‌های مختلف جامعه توجه شده است (۱ مورد).
 - ✓ از نقاط قوت این کتاب در نظر گرفتن ارزش‌های بومی و حفظ فرهنگ خودی است (۱ مورد).
 - ✓ از نقاط ضعف این کتاب تفکیک فرهنگ و هویت زبانی یک زبان است (۱ مورد).
- پرسش چهارم: مهم‌ترین نقاط قوت و ضعف کتاب کار در پرداختن به مؤلفه‌های فرهنگی و هویتی از نظر شما کدام است؟**
- ✓ عکس شهدا از مهم‌ترین نقاط قوت است (۱۰ مورد).
 - ✓ از نقاط ضعف این کتاب استفاده نکردن از تصاویر گویا و واضح است (۱ مورد).
 - ✓ تمامی موارد رعایت شده است (۵ مورد).
 - ✓ بحث پوشش و حجاب زن مسلمان، موفقیت‌های ملی در سطح بین‌المللی، و پیشینه تاریخی کشور مهم است (۱ مورد).
 - ✓ در کتاب کار و معلم در زمینه تصاویر مربوط به وابستگی به فرهنگ جامعه و محیط‌های فرهنگی و مذهبی خوب عمل شده است (۱ مورد).

- ✓ توجه به شخصیت‌های مذهبی از خصوصیات این کتاب است (۸ مورد).
- ✓ توجه به شخصیت‌های علمی، فرهنگی و اعتقادی از ویژگی‌های این کتاب است (۱ مورد).
- ✓ بیش از حد به مباحث فرهنگی پرداخته شده است (۱ مورد).
- ✓ مهم‌ترین نقطه قوت، پرداختن به ارزش‌های دفاع مقدس و انقلاب اسلامی است و نقطه ضعف آن است که در بعضی از دروس توجه خاصی به آن نشده است (۲ مورد).
- ✓ بیشتر از تصاویر و لباس‌های ایرانی در تصاویر استفاده شده است (۱ مورد).
- ✓ تقریباً همان نکات کتاب دانش آموز تکرار شده، اما با رویکردی بهتر (۱ مورد).
- ✓ در کتاب کار، استفاده از تصاویر شخصیت‌های مختلف در مورد مسائل فرهنگی حائز اهمیت است (۸ مورد).
- ✓ اغراق در پرداختن به فرهنگ بسیار به چشم می‌خورد (۵ مورد).
- ✓ کتاب کار در پرداختن به فرهنگ و ارائه آن در تمرین‌ها غنی‌تر است (۵ مورد).
- ✓ بیش از اندازه به این مقوله پرداخته است (۱ مورد).
- ✓ مورد خاصی ندارد (۱ مورد).
- ✓ نقاط ضعف اینکه خیلی زیاد به مؤلفه‌های فرهنگی پرداخته بود (۱ مورد).
- ✓ عالی است (۴ مورد).
- ✓ مناسب نیست (۱ مورد).
- ✓ شناسایی برخی شخصیت‌های معروف نقطه قوت کتاب کار است (۱ مورد).
- ✓ نقاط ضعف خاصی از این جهت دیده نمی‌شود (۱ مورد).
- ✓ با توجه به شرایط، کار خوبی ارائه شده است (۱ مورد).
- ✓ به جای پرداختن به بدیهیات و مسائل آشنا، به مسائل فرهنگی نگاهی تعصبی دارد (۱ مورد).
- ✓ توجه دانش آموز را از عبارات بیگانه دور می‌کند (۱ مورد).
- ✓ وجود تصاویری از مسجد، بانوان چادری و... نشانه‌هایی از فرهنگی ایرانی اسلامی و از جمله نقاط قوت است. در عین حال پرسش درباره مشخصات مادر و خواهر یک خانواده در فرهنگی بومی، چندان رایج نیست (۱ مورد).

- ✓ در بعضی از مسائل به مؤلفه‌های فرهنگی و هویتی توجه شده است (۲ مورد).
- ✓ در به‌کاربردن اسامی ایرانی زیاده‌روی شده است (۲ مورد).
- ✓ پرداختن به عناصر فرهنگی باید همراه با فعالیت‌های شاد و فرح‌بخش برای دانش‌آموزان باشد. کتاب کار هفتم از این حیث نقاط ضعفی داشت که منجر به بی‌توجهی نسبی دانش‌آموزان می‌شود (۲ مورد).
- ✓ بهتر است تصاویر در کتاب کار رنگی شوند (۱ مورد).

پرسش پنجم: مهم‌ترین نقاط قوت و ضعف کتاب فلش‌کارت در پرداختن به

مؤلفه‌های فرهنگی و هویتی از نظر شما کدام است؟

- ✓ متأسفانه، فلش‌کارت را مشاهده نکردم که نظری بدهم (۷۹ مورد).
- ✓ می‌توانست بهتر از این نیز باشد (۴ مورد).
- ✓ تصاویر زیاد گویای هویت ملی، مذهبی نبود (۲ مورد).
- ✓ هدف فلش‌کارت متفاوت از هدف کتاب نیست (۲ مورد).
- ✓ کاربرد عکس‌های بومی بیش از حد نیاز است (۱ مورد).
- ✓ فلش‌کارت ارائه شده برای کتاب هفتم چندان کاربردی و جذاب نیست (۱ مورد).
- ✓ اشاره به موارد بومی زیاد است (۱ مورد).
- ✓ فلش‌کارت به دستم نرسید (۹ مورد).
- ✓ عکس‌های انتخابی منطبق بر اصول فرهنگی و هویتی است (۱ مورد).
- ✓ کاملاً خوب هستند (۲ مورد).
- ✓ به مسائل فرهنگی در فلش‌کارت‌ها پرداخته نشده است (۴ مورد).
- ✓ تصاویر می‌توانند جنبه جهانی داشته باشند و با مقاصد مختلف از آنها بهره‌برداری شود (۱ مورد).
- ✓ تصاویر واقعی و اشاره آنها به مسائل ملی نکته مثبت این نوع فلش‌کارت‌ها بود (۱ مورد)
- ✓ استفاده از اسامی ایرانی، میوه‌های مخصوص فرهنگ ایرانی و اشاره به لباس‌های محلی زیاد است (۴ مورد).

✓ از معایب این فلش کارت دور نگه داشتن دانش آموز از فرهنگ کشورهای غربی است (۱ مورد).

پرسش ششم: آیا در بسته *Prospect 1* با مورد یا مواردی در تناقض با هویت ملی و فرهنگی برخورد کرده‌اید؟ (لطفاً مصداق‌های مشخص را ذکر کنید)

✓ خیر (۱۳۰ مورد).

✓ کتاب به طور کلی در خدمت هویت ملی و فرهنگی خودی است (۲ مورد).

✓ لازم است دانش آموز بتواند فرهنگ‌های مختلف را تجزیه و تحلیل کند. این فرصت در این کتاب‌ها از دانش آموزان گرفته شده است (۱ مورد).

✓ همه مسائل ملی و فرهنگی رعایت شده است، ولی در بعضی از تصاویر این قبیل مسائل به وضوح برای همکار و دانش آموز مطرح نشده است (۲ مورد).

پرسش هفتم: راهکارهای تقویت عناصر و مؤلفه‌های هویتی و فرهنگی در کتاب‌های بعدی مجموعه *Prospect* کدام است؟ (لطفاً مصداق‌های مشخص را ذکر کنید)

✓ به همین صورت خوب است (۲ مورد).

✓ بیان داستان‌ها یا متون خواندنی کوتاه درباره حوادث و شخصیت‌های ملی مذهبی، آداب و رسوم و ... (۱ مورد).

✓ مطرح کردن مباحث مرتبط با صنایع دستی و سوغات شهرها، غذاهای محلی، مطرح کردن بحث هتلداری جهت معرفی به توریست‌ها (۲ مورد).

✓ توجه به مناطق مختلف ایران (۱ مورد).

✓ محلی کردن کتاب زبان (۱ مورد).

✓ توجه به عوامل بومی و منطقه‌ای تمام ایران (۱۰ مورد).

✓ استفاده از احادیث یا آیات قرآنی متناسب با سن دانش آموزان (۲ مورد).

✓ در کنار پرفسور حسابی می‌توان شهید چمران را نیز در کتاب کار آورد (۱ مورد).

✓ توجه به تصاویر ورزشی که مخصوص کشور ماست، مثل کشتی (۲ مورد).

✓ تصاویر کتاب نمایانگر ارائه فرهنگ کشور باشد (۱ مورد).

- ✓ در کتاب‌های پیشین این عناصر به خوبی به کار گرفته شده‌اند (۵ مورد).
- ✓ با توجه به وضعیت نامناسب حجاب و عفاف در برخی شهرها، روند گنجاندن تصاویر دانش‌آموزان و همکاران محجبه در کتاب ادامه یابد (۱ مورد).
- ✓ این کتاب توانسته کمبودهای قبلی خود را رفع نماید (۱ مورد).
- ✓ توجه به فرهنگ علم و بزرگان علم در قالب متن، بهترین راهکار برای ترویج و تقویت فرهنگ است (۴ مورد).
- ✓ توجه به ریزفرهنگ‌ها و خرده‌فرهنگ‌ها در مناطق مختلف کشور و مقایسه غیرمستقیم آنها (۴ مورد).
- ✓ دخیل کردن لهجه‌های فارسی مناطق مختلف کشور و مقایسه آن (۱ مورد).
- ✓ بیان برخی آداب، رسوم و سنن و بازی‌های ملی و منطقه‌ای (۲ مورد).
- ✓ هویت ملی و مسائل فرهنگی به خوبی و به حد کافی رعایت شده است (۱ مورد).
- ✓ با پیشرفت دانش‌آموز در زبان‌آموزی در کتاب پایه نهم، طبعاً می‌توان از موارد غنی‌تری استفاده نمود که نقش بیشتری در فرهنگ و ارائه آن دارند (۱ مورد).
- ✓ سعی شود که به طور غیرمستقیم و در حد متعارف استفاده شود تا اثربخشی آن بیشتر باشد (۱ مورد).
- ✓ بهتر است به آداب و رسوم بیشتر اشاره شود (۱ مورد).
- ✓ روند فعلی خوب است (۱ مورد).
- ✓ معرفی بعضی از کشورها و پایتخت‌های جهان (۱ مورد).
- ✓ همین روال بومی شده، اگر حفظ تقویت شود، خوب است (۱ مورد).
- ✓ استفاده از عناصر فرهنگی کشورهای مختلف (۱ مورد).
- ✓ بهتر است فرهنگ داخلی خود را تقویت کنیم و به مسائل فرهنگی پسندیده جهان نیز اشاره نماییم (۱ مورد).
- ✓ به جملات بزرگان، عکس‌های مکان‌های تاریخی، هنرها و لباس‌های اقوام مختلف اشاره شود (۱ مورد).
- ✓ پرداختن بیشتر به مقوله‌های فرهنگی و گنجاندن تصاویر واضح (۱ مورد).
- ✓ اشاره به مراسم ملی و مذهبی (۲ مورد).

- ✓ اشاره به قومیت‌ها و گویش‌های زبان در قسمت‌های مختلف کشور (۸ مورد).
- ✓ اشاره به مکان‌های توریستی و دیدنی کشور (۴ مورد).
- ✓ به شعرا، بزرگان علم، تاریخ علمی، فرهنگی... پرداخته شود (۲ مورد).
- ✓ اشاره به موضوعات انسانی و فضایل اخلاقی که جنبه بین‌المللی دارند (۱ مورد).
- ✓ این فعالیت می‌بایست به صورتی بسیار هنرمندانه و با رعایت اقتضات سنی دانش‌آموزان و بر مبنای اصول زبان‌شناسی کاربردی و روش‌های تدریس روز دنیا انجام پذیرد. نباید تنها به چاپ تصویری از نقشه ایران بسنده نمود و از انجام فعالیت‌های بیشتر و آزمون گرفتن از صاحب‌نظران در این زمینه کوتاهی کرد (۱ مورد).
- ✓ استفاده از شخصیت‌های برجسته کشور نکته بسیار جالبی بوده که در این کتاب صورت گرفته، ولی اگر از شخصیت‌های بین‌المللی هم استفاده شود بهتر و جذاب‌تر خواهد بود (۲ مورد).
- ✓ کاربرد نمادها، الگوها و آرمان‌های فرهنگی در کتاب کار بسیار پسندیده‌ای است، اما به شرط اینکه کتاب از هدف خود که آموزش زبان انگلیسی است و چارچوب انگلیسی‌بودن خود دور نشود (۱ مورد).
- ✓ بیشتر به مباحثی پرداخته شود که عموماً دانش‌آموزان با آن آشنا هستند (۱ مورد).
- ✓ لازم است ارائه محتوا با تصاویری واضح همراه باشد که منجر به بازخورد منفی نشود (۱ مورد).
- ✓ معرفی قهرمانان کشور (۱ مورد).
- ✓ توجه بیشتر به فرهنگ و تمدن دیرینه ایرانی (۱ مورد)
- ✓ استفاده از فیلم و سی دی به عنوان مکمل کتاب (۲ مورد).

۵. نتیجه‌گیری

همان‌طور که واضح است موضوع هویت و توجه به هویت ملی در اسناد کلان علمی - فرهنگی کشور انعکاس یافته و مورد تأکید قرار گرفته است. به عنوان نمونه، بررسی سند چشم‌انداز بیست‌ساله نظام جمهوری اسلامی ایران نشان می‌دهد که ایران در افق بیست‌ساله آینده کشوری است توسعه یافته، با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه. همچنین، بر «هویت اسلامی و انقلابی» جامعه ایرانی در بیست سال آینده تأکید شده است،

از سوی دیگر، بر متکی بودن بر «اصول اخلاقی و ارزش‌های ملی و انقلابی»، «متعهد بودن به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران» نیز تأکید بسیار شده است.

در اصول حاکم بر محتوای برنامه درسی در سند برنامه درسی این‌طور آمده است که برنامه‌های درسی و تربیتی باید زمینه تقویت و پایداری هویت ملی را با تأکید بر تعمیق باورها و ارزش‌های اسلامی، فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، زبان و ادبیات فارسی، ارزش‌های انقلاب اسلامی، میهن‌دوستی، وحدت و استقلال ملی و همبستگی اسلامی فراهم آورد. همچنین، در قلمرو حوزه سند برنامه درسی ملی آمده است که آموزش زبان‌های خارجی باید از دایره تنگ نظریه‌ها، رویکردها و روش‌های تدوین‌شده در جهان فراتر رود و به بستری برای تقویت فرهنگ ملی و باورها و ارزش‌های خودی تبدیل شود.

یکی از دغدغه‌های مؤلفین کتاب Prospect 1 تحقق این اهداف در کتاب درسی بوده است. از این رو، پژوهش حاضر با هدف ارزیابی کتاب تازه‌تألیف صورت گرفته تا وزن مؤلفه‌های فرهنگی، هویتی آن نسبت به کتاب‌های سابق ارزیابی شود.

در پاسخ به پرسش نخست، نشان داده شد که ۷۴ درصد دبیران به وجود عناصر فرهنگی و هویتی در کتاب تازه‌تألیف Prospect 1 در حد بسیار زیاد و زیاد معتقدند و تنها ۳ درصد دبیران، پاسخ کم و بسیار کم ارائه داده‌اند. ۲۳ درصد نیز نظری بینابین داشته‌اند. همچنین، ۶۹ درصد دبیران، موفقیت کتاب تازه‌تألیف در معرفی و پرداختن به عناصر هویتی و فرهنگی را زیاد و بسیار زیاد ارزیابی کرده‌اند و تنها ۳ درصد آن را کم تلقی نموده‌اند. ۲۸ درصد با انتخاب گزینه متوسط نظری بینابین ارائه نموده‌اند. همچنین، در مورد کتاب کار همین مجموعه نیز، ۶۰ درصد از دبیران موفقیت آن را در پرداختن به مؤلفه‌های موردبررسی، زیاد و بسیار زیاد و ۹ درصد موفقیت آن را کم و بسیار کم برشمرده‌اند.

در پاسخ به پرسش دوم، ۵۵ درصد از دبیران، موفقیت کتاب اول راهنمایی سابق را در این زمینه در حد بسیار کم و کم ارزیابی کردند و این مسئله نشان‌دهنده این مطلب است که کتاب‌های سابق نسبت به کتاب‌های تازه‌تألیف به مسائل فرهنگی - هویتی، توجه کمتری داشته‌اند. در نهایت، همان‌طور که ملاحظه شد، دبیران محترم به موفقیت کتاب دانش‌آموز و کتاب کار Prospect 1 در معرفی کردن و پرداختن به عناصر هویتی و فرهنگی اشاره نموده‌اند. همچنین، درصد قابل توجهی که بیش از نصف جامعه نمونه را تشکیل می‌دهند

(۵۵ درصد)، موفقیت کتاب اول راهنمایی سابق را در معرفی کردن و پرداختن به عناصر هویتی و فرهنگی در حد بسیار کم و کم ارزیابی نموده‌اند. در پاسخ به پرسش سوم نیز، مهمترین نقاط قوت کتاب تازه تألیف، توجه کافی به مشاهیر و شخصیت‌های علمی و فرهنگی، مناطق مختلف ایران، آثار تاریخی و... بوده و مهمترین نقاط ضعف نیز، اغراق در پرداختن به مسائل بومی، توجه نکردن به مؤلفه‌های محلی و قومی، توجه محدود به عناصر فرهنگی کشورهای مختلف و... عنوان شده است. به طور کلی، نتایج پژوهش حاضر نشانگر این مطلب است که کتاب‌های سابق نسبت به کتاب‌های تازه تألیف به مسائل فرهنگی - هویتی کمتر توجه داشته‌اند و کتاب تازه تألیف Prospect 1 در این امر وضعیت بسیار بهتری دارد.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

ORCID

Seyed Behnam Alavi Moghaddam

<http://orcid.org/0000-0001-9321-4312>

منابع

امیری، منصوره، غفارثمر، رضا، کیانی، غلامرضا و اکبری، رامین. (۱۳۹۵). تأثیرات سن آغاز یادگیری زبان دوم بر دیدگاه‌ها و هویت ملی زبان‌آموزان جوان ایرانی. *مجله علمی - پژوهشی جستارهای زبانی*، ۷(۵)، ۲۱۷-۲۳۷.

<http://lrr.modares.ac.ir/article-14-2103-fa.html>

برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران. (۱۳۹۱). تهران: شورای عالی آموزش و پرورش. توسلی، غلامعلی و قاسمی یارمحمد. (۱۳۸۳). هویت جمعی و جهانی شدن. *مطالعات جامعه‌شناختی*، ۲۴، ۱-۲۶.

https://jnoe.ut.ac.ir/article_10551_d4d303c68dfb33f26e6c1e99dac4e833.pdf

جدیدی محمدآبادی، اکبر. (۱۳۹۴). تحلیل محتوای کتاب‌های درسی فارسی و علوم اجتماعی پایه ششم ابتدایی از حیث توجه به هویت ملی بر محور استانداردهای مصوب. *پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی*، ۳(۱۱)، ۴۱-۴۸.

https://etl.journals.pnu.ac.ir/article_2387_8258be75983762be315e9cab34665193.pdf

حاجیان، ابراهیم. (۱۳۷۹). تحلیل جامعه‌شناختی هویت ملی در ایران و طرح چند فرضیه. *مطالعات ملی*، ۲(۵)، ۱۹۳-۲۲۸.

https://www.rjnsq.ir/article_111026.html

داوری، حسین، خیرآبادی، رضا، و علوی مقدم، سیدبهنام. (۱۳۹۷). بازنمایی هویت ملی در کتاب های نوانتشار یافته زبان انگلیسی در نظام آموزش رسمی کشور. *مطالعات ملی*، ۱۹(۷۵)، ۹۸-۸۵.

https://www.rjnsq.ir/article_95493_a4cc61eba66f0a6181c2ea9413919c98.pdf

زاهد، سیدسعید. (۱۳۸۴). هویت ملی ایرانیان. *فصلنامه راهبرد یاس*، ۴، ۱۳۱-۱۴۹.

<https://ensani.ir/file/download/article/20101210194322-54.pdf>

شیخاوندی، داود. (۱۳۸۰). *ناسیونالیسم و هویت ایرانی*. تهران: مرکز بازشناسی اسلام. عبدالهی، محمد. (۱۳۸۹). هویت ملی در ایران: فراتحلیل مقاله‌های فارسی موجود. *فصلنامه علوم اجتماعی*، ۱۷(۵۰)، ۱-۳۵.

<https://doi.org/10.22054/qjss.2010.6810>

علوی مقدم، سیدبهنام و داورپناه، زهرا. (۱۳۹۳). تحلیل محتوای مؤلفه‌های هویت ملی در کتب آموزش زبان فرانسه مقاطع راهنمایی، دبیرستان - پیش‌دانشگاهی. *فصلنامه نوآوری‌های آموزشی*، ۱۳(۵۲)، ۱۱۷-۱۳۲.

https://noavaryedu.oerp.ir/article_79051_79443c78ae9d88be930e928f2d4911d3.pdf

قربانی، قدرت‌الله. (۱۳۸۳). هویت ملی از دیدگاه استاد مطهری. *فصلنامه مطالعات ملی*، ۵(۱۸)، ۶۳-۸۶.

https://www.rjnsq.ir/article_102332_fe91ae5615ca4e0604c95f730a738bcf.pdf

قیصری، نورالله. (۱۳۸۳). هویت ملی: مؤلفه‌ها، چگونگی پیدایش و تکوین آن. *فصلنامه مطالعات ملی*، ۵(۴)، ۸۹-۱۰۹.

لطف‌آبادی، حسین و نوروزی، وحیده. (۱۳۸۳). بررسی چگونگی نگرش دانش‌آموزان دبیرستانی و پیش‌دانشگاهی ایران به جهانی شدن و تأثیر آن بر ارزش‌ها و هویت دینی و ملی آنان. *فصلنامه نوآوری‌های آموزشی*، ۳(۹)، ۸۸-۱۱۹.

https://noavaryedu.oerp.ir/article_78759_9f0e0cc71f2bb0361ece10c26da864d9.pdf

منصوری، علی و فریدونی، آرزیتا. (۱۳۸۸). تبلور هویت ملی در کتب درسی، محتوای کتاب فارسی دوره‌های ابتدایی. *فصلنامه مطالعات ملی*، ۱۰(۳۸)، ۲۷-۴۶.

https://www.rjnsq.ir/article_99644_f55722e3095fa4cc675b0f0f8747c721.pdf

میرمحمدی، داود. (۱۳۸۳). *مبانی نظری هویت و بحران هویت*. تهران: مؤسسه مطالعات ملی در ایران.

References

- Abdullahi, M. (2010). National identity in Iran: a meta-analysis of existing Persian articles. *Social Science*, 17(50), 1-35. [In Persian]
<https://doi.org/10.22054/qjss.2010.6810>
- Alavi Moghadam, S. B., & Davarpanah, Z. (2013). Content analysis of national identity components in French language teaching books for middle school, high school and pre-university levels. *Educational Innovations*, 13(52), 117-132. [In Persian]
https://noavaryedu.oerp.ir/article_79051_79443c78ae9d88be930e928f2d4911d3.pdf
- Amiri, M., Ghafar-samar, M., Kiany, R., & Akbari, R. (2016). Age of onset, language attitudes and identities. *Language-Related Research*, 7(5), 21-237. [In Persian]
<http://lrr.modares.ac.ir/article-14-2103-fa.html>
- Byram, M. (2006). *Language and Identities*. United Kingdom: University of Durham.
- Davari, H., Kheirabadi, R., & Alavi-Moghadam, S. B. (2017). Representation of national identity in newly published English language books in the official education system of the country. *National Studies*, 19(75), 85-98. [In Persian]
https://www.rjnsq.ir/article_95493_a4cc61eba66f0a6181c2ea9413919c98.pdf
- Ghorbani, G. (2004). National identity from Professor Motahari's point of view. *National Studies*, 5(2), 86-63. [In Persian]
https://www.rjnsq.ir/article_102332_fe91ae5615ca4e0604c95f730a738bcf.pdf
- Grayman-Simpson, N. (2017). Cultural identity. In A. Wenzel (Ed.), *The SAGE Encyclopedia of Abnormal and Clinical Psychology*, (pp. 934-935). SAGE Publications, Inc.
- Hajiani, E. (2000). Sociological analysis of national identity in Iran and several hypotheses. *National Studies*, 2(5), 193-228. [In Persian]
https://www.rjnsq.ir/article_111026.html
- Jadidi Mohammadabadi, A. (2014). Analysis of Farsi and social sciences textbooks' content of sixth grade of elementary school from viewpoint of attention to national identity on basis of authorized standard. *Research in School and Virtual Learning* 3(11), 41-48. [In Persian]
https://etl.journals.pnu.ac.ir/article_2387_8258be75983762be315e9cab34665193.pdf

- Kmiotek, Ł. (2017). Language proficiency and cultural identity as two facets of the acculturation process. *Psychology of Language and Communication*, 21(1), 192-214.
- Lotfabadi, H., & Nowrouzi, V. (2004). Examining how Iranian high school and pre-university students view globalization and its impact on their religious and national values and identity. *Educational Innovation*, 3(9), 88-119. [In Persian]
https://noavaryedu.oerp.ir/article_78759_9f0e0cc71f2bb0361ece10c26da864d9.pdf
- Mansouri, A., & Fereidooni, A. (2009). National identity in textbooks: A content analysis of Farsi text books of elementary level. *National Studies Journal*, 10(38), 27-46. [In Persian]
https://www.rjnsq.ir/article_99644_f55722e3095fa4cc675b0f0f8747c721.pdf
- Mirmohammadi, D. (2004). Theoretical Foundations of Identity and Identity Crisis. Tehran: Institute of National Studies in Iran. [In Persian]
- National Curriculum of the Islamic Republic of Iran*. (2012). Tehran: Supreme Council of Education. [In Persian]
- Phillipson, R. (1992). *Linguistic Imperialism*. Oxford: Oxford University Press.
- Qeysari, N. (2004). National identity: its components, its emergence and development. *National Studies*, 5(4), 89-109. [In Persian]
- Sheikhavandi, D. (2001). Nationalism and Iranian identity. Tehran: Islam Recognition Center. [In Persian]
- Tavassoli, G., & Ghasemi, Y. (2013). Collective identity and globalization. *Sociological Studies*, 24, 1-26. [In Persian]
https://jnoe.ut.ac.ir/article_10551_d4d303c68dfb33f26e6c1e99dac4e833.pdf
- Zahid, S. S. (2005). The national identity of Iranians. *Yas Strategy*, 4, 131-149. [In Persian]
<https://ensani.ir/file/download/article/20101210194322-54.pdf>

استناد به این مقاله: علوی مقدم، سید بهنام. (۱۴۰۳). مقایسه نگرش دبیران زبان به مسائل هویتی - فرهنگی در کتاب‌های زبان انگلیسی پایه‌های هفتم و اول راهنمایی پیشین. *علم زبان*، ۱۱(۲۰)، ۱۷۹-۲۱۰. doi: 10.22054/Is.2024.78786.1625

Language Science is licensed under a Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International License.